

Suomalaisten varallisuuden jakautuminen ja sen verotus sekä käsittely perintö- ja lahjave- rotuksessa

LAB-ammattikorkeakoulu

Tradenomi (AMK)

2021

Hanna Kaartinen

Tiivistelmä

| | | |
|--|-------------------------------------|-------------------------|
| Tekijä(t) Kaartinen, Hanna | Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK | Valmistumisaika 2021 |
| | Sivumäärä 28 | |
| Työn nimi Suomalaisten varallisuuden jakautuminen ja sen verotus sekä käsittely perintö- ja lahjaverotuksessa | | |
| Tutkinto ja koulutusala Tradenomi (AMK) Liiketalouden koulutus, laskentatoimi | | |
| Tiivistelmä <p>Työn tarkoituksena oli selvittää suomalaisten yleisimpiä sijoituskohteita ja niiden verotusta. Lisäksi työn yhtenä osa-alueena oli yhdistää näiden sijoituskohteiden käsittely perintö- ja lahjatilanteissa.</p> <p>Työhön selvitettiin aluksi julkisista lähteistä neljä yleisintä sijoituskohdetta ja näiden pohjalta muodostettiin olettamukset suomalaisten sijoitustottumuksista. Samalla käytiin läpi yleiset pääpiirteet näiden neljän sijoituskohteen verotuksesta.</p> <p>Työhön haluttiin tuoda myös ajankohtaista tietoa, joten osana työtä toteutettiin nettikysely suomalaisten varallisuuden jakautumisesta, verotustietämyksestä sekä perintötilanteeseen valmistumisesta.</p> <p>Keskeisenä tuloksena työssä selvisi se, että sekä miehet että naiset eri ikäryhmissä sijoittavat moniin eri asioihin. Harva ihminen ei ole sijoittanut varallisuuttaan mihinkään, vaan lähes jokaiselta löytyy jotakin. Ihmiset ovat myös hyvin tietoisia varallisuutensa verotuksesta. Perintö- ja lahjasuunnittelussa nuoret ihmiset eivät ole aktivoituneet niin paljoa verrattuna vanhempiin ihmisiin, mutta tämä on ymmärrettävää ottaen huomioon elämäntilanteet eri iässä.</p> | | |
| Asiasanat varallisuus, sijoittaminen, perintö, verotus | | |

Abstract

| | | |
|---|------------------------------------|-------------------|
| Author(s) Kartinen, Hanna | Type of Publication Thesis, UAS | Published 2021 |
| | Number of Pages 28 | |
| Title of Publication Distribution of Finnish wealth and its taxation and treatment in estate and gift tax | | |
| Degree and field of study Bachelor of Business Administration, accounting | | |
| Abstract <p>The purpose of the work was to find out the distribution of Finns' wealth and information about their taxation. At the same time, wealth management in inheritance and gift situations was reviewed.</p> <p>Initially, general sources were used to find out the most common investment targets, and then a separate survey was conducted. The purpose of the survey was to obtain up-to-date additional information on Finns' wealth, taxation, and future planning.</p> <p>The results of the study included both expected results and surprising results. In general, however, it can be said that Finns invest in many different destinations. They are also aware of future, although there may not have done anything yet.</p> | | |
| Keywords wealth, investment, heritage, taxation | | |

Sisällys

| | | |
|-------|---|----|
| 1 | Johdanto | 1 |
| 2 | Sijoittaminen ja verotus..... | 3 |
| 2.1 | Sijoittaminen ja verotus yleisesti | 3 |
| 2.2 | Suomalaisten varallisuuden jakautuminen..... | 3 |
| 3 | Yleisimmät sijoituskohteet ja niiden verotus | 5 |
| 3.1 | Talletukset..... | 5 |
| 3.2 | Kiinteistöt | 6 |
| 3.3 | Osakkeet..... | 9 |
| 3.4 | Sijoitusrahastot | 13 |
| 4 | Perintö- ja lahjaverotus | 15 |
| 4.1 | Perintö- ja lahjaverot Suomessa | 15 |
| 4.2 | Perintöveron määrä ja jakautuminen | 15 |
| 4.3 | Lahjaverot Suomessa | 16 |
| 4.4 | Sijoituskohteiden periytyminen ja lahjoittaminen | 19 |
| 4.4.1 | Talletukset | 19 |
| 4.4.2 | Kiinteistöt | 20 |
| 4.4.3 | Osakkeet ja rahastot..... | 20 |
| 5 | Tutkimus suomalaisten sijoittamisesta ja perinnönsuunnittelusta | 22 |
| 5.1 | Tutkimuksen tausta..... | 22 |
| 5.2 | Tutkimuksen toteutus..... | 22 |
| 5.3 | Tutkimuksen tulokset | 23 |
| 6 | Yhteenveto ja pohdinta | 27 |
| | Lähteet | 29 |

Liitteet

Liite 1 Kyselylomake

1 Johdanto

Sijoittaminen ja säästäminen ovat aiheina hyvin ajankohtaisia. Erityisesti nyt koronapandemian aikana ihmisille on voinut jäädä ylimääräistä rahaa esimerkiksi peruuntuneiden lomamatkojen takia. Esimerkiksi Suomen Pankin teettämän tutkimuksen (2021a) mukaan ihmisten käyttötileillä olevien varojen määrä on kasvanut. Moni on voinut tämän johdosta alkaa miettimään uutta kohdetta ylimääräiselle rahalle, ja sijoittaminen on noussut ajankohtaiseksi aiheeksi.

Vaikka sijoittaminen ja säästäminen ovat olleet uutismediassa paljon näkyvillä, ei niiden verotuksellista puolta tuoda yhtä paljon esille. On kuitenkin erittäin tärkeää osata ottaa sijoittamisen alussa jo huomioon tulevat verovaikutukset, sillä lopullinen tuotto selviää vasta verojen maksun jälkeen.

Opinnäytetyö käy läpi suomalaisten sijoittamista ja suosittujen sijoituskohteiden verotusta. Tarkoituksena on selvittää se, mihin suomalaisten varallisuus on mahdollisesti sitoutunut ja pohtia näiden kohteiden verotuskäsittelyä.

Opinnäytetyön tarkoituksena on käydä läpi erilaisia sijoituskohteita kotitalouksien varoille ja selvittää niiden verotuksellista näkökulmaa. Tarkoituksena on ensin selvittää valmiista aineistosta, mihin varallisuus on mahdollisesti jakautunut, ja tämän jälkeen toteuttaa oma kysely, jolla pyritään saamaan ajankohtaista ja tarkentavaa lisätietoa. Molemmista selvityksistä saatujen tietojen perusteella valikoidaan työhön joukko yleisimpiä sijoituskohteita, joiden verotuksellista näkökulmaa tarkastellaan tarkemmin. Työ käsittelee myös perintötilannetta, erityisesti varallisuuden jakautumista perintötilanteessa.

Opinnäytetyön yhtenä tavoitteena on lisätä tietoa sijoittamisesta ja sen erilaisista veroseuraamuksista erilaisissa tilanteissa. Näin ollen päätutkimuskysymyksenä on

- Miten suomalaisten suosimia eri sijoitusinstrumentteja verotetaan?

Päätutkimuskysymyksen lisäksi työhön sisältyy joukko muita sivututkimuskysymyksiä, joilla tarkennetaan päätutkimuskysymystä ja tarkennetaan aihetta. Sivututkimuskysymyksiä ovat

- Mihin suomalaiset sijoittavat eniten, eli mihin suomalaisten varallisuus on mahdollisesti sitoutunut?

- Mitä verotuksellisia asioita eri sijoituskohteiden käsittelyssä on?
- Mitä sijoituksille mahdollisesti tapahtuu perintötilanteessa verotuksellisessa näkökulmassa?
- Miten sijoituksen perintö- tai lahjavero lasketaan?

2 Sijoittaminen ja verotus

2.1 Sijoittaminen ja verotus yleisesti

Sijoitustoiminta on veronalaista toimintaa ja verotus vaikuttaa olennaisesti sijoituksen lopulliseen edullisuuteen (Korpela 2020, 11). Tämän takia tulevat veroseuraukset tulee ottaa huomioon jo sijoittamisen alkuvaiheessa. Yleisesti ottaen sijoittaminen on pitkäjänteistä tekemistä, ja usein pitkällä aikataululla saa parhaimman tuoton. Vuonna 2019 on uudistettu sijoitustuotteiden verotusta, jotta eri kohteiden välisiä verotuseroja saatiin tasattua (Finanssiala 2021).

Sijoituskohdetta ja -tapaa valittaessa on hyvä ensin selvittää oma riskinsietokyky. Riski ja tuotto-odotus kulkevat aina käsi kädessä. Tällä tarkoitetaan sitä, että mitä suurempi riski kohteella on, sitä suurempaa tuottoa kohteelta voi toivoa. Jotta sijoittaja välttyisi tilanteelta, jossa hän menettää kaikki sijoittamansa varat, kannattaa muistaa hajautus. Kun sijoitukset on hajautettu useaan eri kohteeseen, ei koko toiminta kaadu esimerkiksi yhden yhtiön konkurssista. Hajauttamisessa voi miettiä eri yhtiöitä, toimialoja, alueita sekä aikaa. (Op 2021.)

Suomessa verotus on tärkeä osa valtion toimintaa. Monelle voi helposti tulla tunne siitä, että kaikkea verotetaan ja paljon. Suomessa kuitenkin verosuunnittelu on sallittua. Vaikka on laillista etsiä kevyemmän verotuksen keinoja, on hyvä muistaa, että kevyemmän verotuksen etsimisen ja käyttämisen sekä veronkierron ero on pieni. Veronkierrolla tarkoitetaan tilannetta, jossa toiminnalla pyritään välttämään veronmaksua. Tällainen toiminta on Suomen rikoslaisissa rangaistava teko. (Minilex.)

2.2 Suomalaisien varallisuuden jakautuminen

Tilastokeskuksen (2021) tekemän tutkimuksen mukaan suomalaisten kotitalouksien yleisimmin omistama varallisuuslaji oli talletukset vuonna 2019. Tilastossa käytyistä kotitalouksista lähes kaikilla (98 %) oli talletuksia. Tutkimuksen mukaan seuraavaksi yleisimpiä varallisuuslajeja olivat kulkuvälineet (72 %), oma asunto (65 %) ja pörssiosakkeet sekä muut suorat rahastosijoitukset (43 %). Näiden lisäksi kotitaloudet olivat sijoittaneet muihin kiinteistöihin noin 10 % kokonaisvaroistaan.

Suomen Pankin (2021b) teettämän säästäminen ja sijoittamisen tiedotteen mukaan suomalaisten talletusten määrä on kasvanut alkuvuoden 2021 aikana merkittävästi.

Määräaikaistalletuksien määrä on pienentynyt jo monen vuoden ajan, mutta muut talletukset ovat kasvaneet maltillisesti. Vaikka talletusten määrä on kasvanut nopeasti, on niiden kokonaisuus kaikista kotitalouksien varoista laskenut. Tätä selittää osittain osakekurssien voimakkaalla nousulla. Esimerkiksi kesäkuussa 2021 suomalaisten osake- ja sijoitusrahasto-omistukset ovat olleet ennätyslukemissa. Tämä kertoo siitä, että suomalaisten yksiä yleisimpiä sijoituskohteita on selkeästi talletukset, osakkeet ja sijoitusrahastot.

Nordeassa työskentelevän Eronen (Yle 2020) mukaan suomalaisista suurin osa säästää käyttö- ja säästötileille. Hänen mukaansa osakkeisiin sijoitetaan vähemmän mutta eri rahastoihin sijoittaminen on vastaavasti yleistä. Rahastosijoittajien määrään on voinut vaikuttaa ainakin hetkellisesti koronapandemian aiheuttama kurssien vahva lasku. Eronen kertoo kuitenkin, että toukokuussa 2020 rahastoihin sijoittamisen suosio on ollut jo nousussa.

3 Yleisimmät sijoituskohteet ja niiden verotus

3.1 Talletukset

Yksi yleisimmistä varallisuuden sitoutumiskohteista on selkeästi erilaiset talletukset. Suurin osa talletuksissa olevista rahoista on niin kutsutuilla käyttötileillä, eli tileillä, jonne tulee esimerkiksi palkka ja josta maksetaan kaikki laskut. Suomen Pankin mukaan helmikuussa 2021 suomalaisten talletuskanta käyttötileillä oli noin 94,5 mrd. euroa. (Suomen Pankki 2021a.)

Kotitalouksien talletustileillä olevista varoista yli 90 % oli käyttötileillä. Tämä on erikoista ottaen huomioon talletuksille maksettavan huonon koron. Suomen Pankin (2021b) mukaan kesäkuussa 2021 käyttötilien keskiporko oli vain 0,02 % ja määräaikaistalletusten keskiporko vain noin 0,66 %. Vaikka tuotto ei ole suuri, on talletus kuitenkin suhteellisen turvallinen ja riskitön, joka varmasti houkuttaa asiakasta.

Perinteisten käyttötilien lisäksi on olemassa erilaisia enemmän säästämiseen ja sijoittamiseen tarkoitettuja talletustilejä. Osa näistä on vaadittaessa takaisin maksettavia ja osa määräaikana erääntyviä. Säästötileille tunnusomaista on se, että säästäjä tallettaa tilille tietyn summan esimerkiksi kuukausittain. Samalla hän sitoutuu jatkamaan tallettamista sekä tilin muihin mahdollisiin ehtoihin, joita ei tavallisella käyttötilillä ole. Tästä säästäjä hyötyy siten, että usein pankki tarjoaa paremman koron säästötillille, koska oletuksena on, että rahat ovat tilillä määrääjän. Vastaavasti on olemassa sijoitustilejä, joihin talletetaan heti alussa määrätty summa pääomaa ja se pidetään tilillä ennalta sovitun ajan. Myös tässä tapauksessa pankki tarjoaa usein parempaa korkoa verrattuna käyttötilin korolle. Tämänlaisissa talletuksissa on tunnusomaista luotettavuus, turvallisuus ja salassa pysyminen. Osaltaan tähän vaikuttaa se, että lainsäädäntö valvoo pitkälti talletustilejä. Tänä päivänä yleinen korkotaso on hyvin matala, joten myöskään näille tileille ei kovin suurta voittoa ole odotettavissa. (Finanssialalle 2021.)

Talletusten verotus

Talletusten verotus perustuu kahteen pääsääntöön. Itse talletuksesta ei makseta veroja, vaan verot kohdistuvat talletuksen suuruuden sekä talletustilin ehtojen määräämään korkoon. Korosta voidaan maksaa joko lähdeveroa tai vaihtoehtoisesti korosta voidaan maksaa veroa pääomatulojen lailla. Jos korkotuloa verotetaan

lähdeverona, maksetaan lähdeverona 30 % koron määrästä. Lähdeveron perii yleensä pankki tai muu koron maksaja ja sen saa lopulta valtio. Vastaavasti jos korkotulo verotetaan pääomatulojen kaltaisena tulona, tulee koron määrä ilmoittaa veroilmoituksessa. Tällöin verotus on progressiivinen, eli jos koron määrä on 30 000 euroa tai alle, on veroprosentti 30 % ja 30 000 euron ylimenevältä osalta 34 %.

Suurin osa talletuksista saaduista koroista verotetaan lähdeveron mukaan. Tämä on sijoittajalle yksinkertainen vaihtoehto, sillä siinä veroprosentti on aina sama, ja korkotulojen määrä ei vaikuta pääomatuloihin. Huonona puolena lähdeverotuksessa on se, ettei korkotuotoista voida vähentää mitään korko- tai pääomamenoja. Lähdevero menee maksuun silloin, kun korko maksetaan sijoittajalle tai siirretään tilille. Jos on kyseessä jatkuva sijoittaminen, niin pankki veloittaa veron yleensä kalenterivuoden vaihtuessa. Pankki hoitaa aina lähdeveron veloittamisen. (Valtionvarainministeriö 2021c.)

Korkotulon lähdeveron alaisiin korkotuloihin sisällyttämättömät korot, kuten ulkomaisen pankkitilin korko sekä talletus, joka on tehty ei yleisön talletusten vastaanottamistilille, verotetaan pääomatulojen mukaan. Näistä tulee sijoittajan aina itse tehdä ennakonpidätys muiden pääomatulojensa mukana. (Fasóúlas ym. 2019, 40–44.)

3.2 Kiinteistöt

Kiinteistöllä voidaan tarkoittaa useaa eri asiaa. Tilastokeskuksen määritelmän mukaan *kiinteistöllä tarkoitetaan kiinteistörekisteriin kiinteistönä merkittyä maa- tai vesialueen omistuksen yksikköä. Kiinteistöön kuuluvat sillä sijaitsevat kiinteistön omistajan omistamat rakennukset ja kiinteät laitteet.* Näin ollen kiinteistöllä voidaan tarkoittaa esimerkiksi asunto-osakeyhtiön tai keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön osakkeita, omakotitaloa, kesämökkiä tai metsäaluetta. Tässä työssä on rajattu kiinteistöt tarkoittamaan pääosin asunto-osakeyhtiön tai keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön osakkeita sekä omakotitaloa. Rajaus on tehty, koska nämä ovat tutumpia ja yleisiä sijoitusvaihtoehtoja monelle.

Asunto-osakeyhtiön tai keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön osakkeet antavat hallitsemisoikeuden tiettyyn kiinteistöön, ja usein se on vuokralla toiselle henkilölle. Tällöin sijoitus tuottaa vuokratuloa. Omaa asuntoa voidaan myös pitää sijoituksena, ja se

onkin usein monelle suurin yksittäinen hankinta. Oma asunto ei kuitenkaan tuota mitään sinä aikana, kun siinä itse asuu. Mahdollisen voiton saa selville vasta, kun asunnon myy.

Kiinteistöjen verotus

Ensimmäisenä kiinteistöjen verotuksesta puhuttaessa tulee esille paljon kritisoitu kiinteistövero. Se on vero, jota maksetaan vuosittain sekä maasta että rakennuksista, pois lukien vesialueet. Asunto-osakeyhtiöissä ja keskinäisissä kiinteistöosakeyhtiöissä kiinteistövero on laskettu hoitovastikkeeseen. Veron suuruus määräytyy kiinteistön verotusarvon mukaan. Kunnat saavat tiettyjen rajojen mukaan päättää alueellaan voimassa olevan kiinteistöveroprosentin määrän vuosittain. Vuonna 2021 yleisen kiinteistöveron sekä muiden asuinrakennusten prosenttien rajat ovat 0,93–2,00 % ja vakituisen asuinrakennuksen 0,41–1,00 %. Sijoitusasunnot sekä asuinrakennukset, kuten omakotitalo, kuuluvat vakituisen asuinrakennuksen ryhmään. Vastaavasti esimerkiksi vapaa-ajan asunnot sekä erilliset tontilla olevat rakennukset kuuluvat muiden asuinrakennusten ryhmään. Esimerkiksi vuonna 2021 Lappeenrannassa vakituisen asunnon kiinteistövero on 0,55 % ja muun asuinrakennuksen kiinteistövero on 1,15 %. Kiinteistöveroa ollaan uudistamassa tulevaisuudessa niin, että verorasitus saataisiin jakautumaan tasaisemmin eri kiinteistöjen kesken. (Valtionvarainministeriö 2021a, Valtionvarainministeriö 2021b ja Vero 2021a.)

Toinen kiinteistöihin liittyvä vero on varainsiirtovero. Se maksetaan yleensä aina, kun ostetaan kiinteistö tai asunto-osake. Varainsiirtovero on oma-aloitteinen vero, joka tulee aina itse ilmoittaa verottajalle, ja sen suuruus määräytyy ostetun kiinteistön mukaan. Kiinteistöjen ja rakennusten varainsiirtoveroprosentti on 4 %. Tähän kuuluu esimerkiksi tontti ja siihen rakennetut rakennukset, kuten esimerkiksi omakotitalo. Asunto-osakeyhtiöiden ja kiinteistöyhtiöiden osakkeiden varainsiirtoveroprosentti on 2 %. Tähän kuuluu erilaiset kerrostalo-, ja rivitalo-osakkeet, autopaikka, varasto, lomaosakkeet sekä liikehuoneisto. (Vero 2021b.)

Varainsiirtoveroa ei aina tarvitse maksaa. Jos on kyseessä ensiasunto tai jos veron määrä jää alle 10 euroon, riittää pelkkä ilmoitus. Myöskään perintötilanteessa ei saadusta perinnöstä tai lahjana saadusta kiinteistöstä tarvitse maksaa varainsiirtoveroa. (Vero 2021b.)

Sijoituskiinteistön tai -osakkeen hankkimisen verojen lisäksi jokaisesta tulosta, tässä tapauksessa esimerkiksi vuokratuloista, maksetaan veroa. Vuokratulot ovat pääsääntöisesti pääomatuloa ja se tulee aina ilmoittaa verottajalle. Vuokratulon vuosittainen tulo määräytyy kassaperiaatteen mukaan. Tämä tarkoittaa sitä, että verotus kohdistuu vain niihin vuokratuloihin, jotka vuokraaja on saanut tililleen kyseisenä vuonna. Jos vuokratulot ovat alle 7000 euroa vuodessa, voidaan niiden verotus sisällyttää vuokraajan ennakonpidätysprosenttiin pääomatulojen sijaan. Tällöin sijoittaja maksaa vuokratulojensa veroa joka kuukausi muiden tulojensa mukana. (Vero 2021c.)

Kun saa vuokratuloja omistamastaan sijoitusasunnosta, tulee lähes aina myös vuokraus- ja muita kuluja. Osan näistä saa vähentää vuokratulojen verotuksesta. Pääsääntönä on, että kulut tulee vähentää samana vuonna, kun ne on maksettu. Asunto-osakkeen vuokratulosta saa vähentää muun muassa vesimaksut, hoitovastikkeen, pääomavastikkeen, jos se on tuloutettu taloyhtiön kirjanpidossa, korjaus- ja perusparannuskustannukset sekä vuokraustoiminnan tappion. Vastaavasti jos vuokrauksen kohteena on kiinteistö tai sen osa, voidaan verotuksessa vähentää muun muassa vesi-, sähkö- ja lämmityskulut, kiinteistövero, vakuutusmaksut, hankintamenot, vuosikorjaus- ja perusparannuskulut sekä vuokraustoiminnan tappion. Jos sijoitusasunto tai -osakkeet on hankittu lainalla, saa tulonhankkimisvelan korot myös vähentää pääomatuloista. (Vero 2021c ja Vero 2021d.)

Kiinteistön myyntivoitto on myös veronalaista tuloa. Myyntivoitto tai -tappio saadaan laskettua vähentämällä asunnon myyntihinnasta ensin siitä maksettu ostohinta sekä varainsiirtovero, jos sitä on maksettu. Tämän jälkeen summasta voidaan vähentää vielä voiton hankkimiskulut, kuten esimerkiksi erilaiset välityspalkkiot ja toimitusmaksut. Toinen vaihtoehto on käyttää hankintameno-olettamaa, jolloin asunnon myyntihinnasta vähennetään joko 20 % tai 40 % hankintameno-olettamana. Kun myytävän asunnon omistus on kestänyt alle 10 vuotta, käytetään 20 % hankintameno-olettamaa, ja vastaavasti jos omistus on kestänyt yli 10 vuotta, käytetään 40 % hankintameno-olettamaa. Käytettäessä hankintameno-olettamaa, ei myyntihinnasta saa vähentää enää muita voiton hankkimiskuluja. (Vero 2021k.)

Jos myynnistä syntyy voittoa, verotetaan se pääomatuloverotuksen mukaan. Tämä tarkoittaa sitä, että 30 000 euroon asti tulosta maksetaan 30 % veroa ja 30 000

euron ylittävältä osalta 34 % (Valtionvarainministeriö 2021d). Asunnon saa kuitenkin myydä verovapaasti, jos sen on omistanut vähintään kahden vuoden ajan ja lisäksi jos asunnossa on itse tai perheenjäsen asunut yhtäjaksoisesti kahden vuoden ajan. (Vero 2021k.)

Asunnon myynnistä voi syntyä myös tappiota. Tällöin tappion voi vähentää ensisijaisesti muista luovutusvoitoista, mutta jos niitä ei ole niin pääomatuloista. Vähennysoikeus on viisi vuotta. Luovutustappioita ei voida vähentää ansiotuloista. (Vero 2021k.)

3.3 Osakkeet

Osakkeilla tarkoitetaan osuutta jostakin yhtiöstä. Niillä voidaan tienata joko osakkeen arvonnousuna tai osinkotuottona (Nordnet 2021). Osakkeilla saa oikeuden osallistua yhtiön päätöksentekoon yhtiökokouksessa sekä oikeuden osinkoihin. Sijoittajan näkökulmasta osakkeet sisältävät riskin, koska esimerkiksi konkurssitilanteessa osakkeenomistajat saavat sijoittamansa rahat vain, jos muiden velkojen jälkeen yhtiöllä on enää jaettavia varoja. Näin ollen sijoitukselle odotettava tuotto on myös korkeampi kuin esimerkiksi lainalla. (Sijoittaja 2019.)

Osakkeet voivat olla joko yksityisen osakeyhtiön osakkeita tai julkisen osakeyhtiön osakkeita. Näiden ero on siinä, että julkisen osakeyhtiön osakkeet voidaan hakea arvopaperipörssiin, kun taas yksityisen osakeyhtiön osakkeita ei voida käyttää julkisen kaupankäynnin kohteena arvopaperipörssissä. Sekä yksityiset että julkiset osakeyhtiöt voivat olla listattuja tai listaamattomia yhtiöitä. Tämä on tärkeä asia ottaa huomioon osakkeita ostettaessa, sillä se vaikuttaa saadun osingon verotukseen. Yhtiöllä voi olla useita osakesarjoja, ja riittää että yksi niistä on listattu, jolloin koko yhtiö katsotaan listatuksi yhtiöksi. Sijoittajia kiinnostaa yleensä eniten listatut julkisen osakeyhtiön osakkeet. (Fasóúlas ym. 2019, 124.)

Osakkeisiin sijoittamisen aloittaminen on helppoa. Moni pankki tarjoaa sivuillaan suoraa neuvontaa sijoittamisen aloittamiselle sekä erilaisia palvelupaketteja osakesijoittamiseen. Pankkien lisäksi netissä on olemassa erilaisia sijoittamisenalustoja, kuten esimerkiksi Nordnet, jotka tarjoavat edullisen alustan osakesijoittamisen aloittamiselle. Vaikka eri alustat saavat osakesijoittamisen vaikuttamaan helpolta ja edulliselta, on kuitenkin mietittävä tarkkaan mitkä osakkeet ovat kannattavia ja mitkä

eivät. Osakkeet vaativat tarkempaa seuraamista yhtiöiden taloudelliseen tilaan kuin esimerkiksi rahastot. Vastaavasti osakesijoittamisessa sijoittaja pystyy itse paremmin valitsemaan yhtiöt, joihin on kiinnostunut sijoittamaan rahaa.

Osakkeisiin sijoittaminen kannattaa aloittaa luomalla osakesäästämisen tili ja tutustumalla kiinnostaviin yrityksiin. Erityisesti huomiota voi kiinnittää yhtiön mahdollisiin kilpailuetuihin, kehitykseen ja hinnoitteluun (Nordnet 2021).

Osakkeiden verotus

Osakkeiden omistamisesta ei makseta veroa. Osakkeista maksettava vero jakautuu kahteen ryhmään tuottotyyppin perusteella: osinkojen verotukseen sekä myyntivoit-
tojen verotukseen.

Osakkeita myytäessä on ensin selvitettävä mahdollinen luovutusvoitto tai -tappio. Tämän saa laskettua vähentämällä myyntihinnasta osakkeista maksettu ostohinta ja mahdollinen varainsiirtovero sekä voiton hankkimiskulut, kuten välityspalkkiot ja toimitusmaksut. Vaihtoehtoisesti myyntihinnasta voi vähentää hankintameno-olettaman, joka on 20 % myyntihinnasta omistuksen ollessa alle 10 vuotta ja 40 % omistuksen ollessa yli 10 vuotta. Käytettäessä hankintameno-olettamaa ei myyntihinnasta saa tehdä muita vähennyksiä. (Vero 2021e.)

Myydessä osakkeita voitolla, on verotuksen pääsääntö yksinkertainen. Tulo on sijoittajalle pääomatuloa. Kun luovutusvoitto on alle 30 000 euroa, on sen veroprosentti 30 % ja 30 000 euron ylittävältä osalta 34 %. Alle 1000 euron luovutusvoitot kalenterivuoden aikana ovat verovapaita. Tähän lukuun lasketaan kaikki myynnit, ei pelkästään osakkeiden myyntiä. (Vero 2021e.)

Jos osakkeiden myynnistä tulee luovutustappiota, on mahdollista vähentää tappiollinen osuus kaikista pääomatuloista. Ensisijaisesti vähennys tehdään muista luovutusvoitoista, mutta jos niitä ei ole tarpeeksi, voi tappion vähentää muista pääomatuloista. Jos muitakaan pääomatuloja ei ole riittävästi tappion kattamiseen, voidaan ne siirtää seuraavalle 5 vuodelle vähennyksiksi mahdollisiin pääomatuloihin. (Vero 2021e.)

Yksi keino verosuunnitteluun osakkeiden kohdalla on myydä tappiolliset osakkeet ennen vuodenvaihdetta. Tällöin tappion osuus voidaan vähentää pääomatuloista. Osakkeet voi ostaa seuraavana päivänä takaisin, jolloin vähennysoikeus tappiolla

myydyistä osakkeista säilyy, mutta osakesalkun sisältö säilyy samana. Tässä tavassa on muistettava se, että verottaja käyttää FIFO-periaatetta (first in, first out). Tämän lisäksi on huomioitava myynnin ja ostamisen välinen aika, sillä veronkierto on laitonta. (Sijoittaja 2020.)

Esimerkki FIFO-periaatteesta

Jos ostaa ensin 100 osaketta X hintaan 5,00 €/ kpl ja myöhemmin 500 kappaletta lisää osaketta X hintaan 3,00 €/kpl, tulee keskihinnaksi 3,33 € $((100 \times 5,00 \text{ €} + 500 \times 3,00) / (100 + 500))$. Jos osakekurssi olisi 2,00 € ja myytäisiin 100 osaketta, tulisi tappiota 3,00 €/osake. Tämä johtuu siitä, että käytetään FIFO-periaatetta, ja ajatellaan, että ensin ostetut osakkeet myös myydään ensin pois. Näin ollen tappiota syntyy 300 €, jonka voi vähentää pääomatuloista.

Yhtiöt maksavat usein osakkeenomistajilleen osinkoa, jos yhtiöllä on jakamiskelpoisia varoja vuodelta. Osingon verotukseen vaikuttaa se, millaisesta yhtiöstä osinko tulee. Listatuista ja listaamattomista sekä kotimaisista ja ulkomaisista yhtiöistä saadut osingot verotetaan eri tavalla. Kun osinko saadaan listatusta yhtiöstä, on osingon määrästä 85 % veronalaista pääomatuloa ja 15 % verovapaata tuloa. Listattu yhtiö maksaa verohallinnolle 25,5 % ennakonpidätyksen osingosta. Kyseisistä pörssiosakkeista on usein kuluja, kuten esimerkiksi omaisuudenhoitopalkkioita, jotka saa vähentää veronalaisesta osinkotulosta. Näistä kuitenkin vähennetään ensin omavastuuosuus 50 €, ja sen ylimenevät kulut voi vähentää. (Vero 2021j.)

Esimerkki listattujen osakkeiden osingon verotuksesta

Saadaan pörssiosakkeista osinkoa 15 000 €. Vuoden aikana osakkeista on maksettu omaisuudenhoitopalkkiota 200 €. Tällöin verotettava pääomatulo saadaan selville seuraavasti:

Veronalaista tuloa on yhteensä $85 \% * 15\,000 \text{ €} = 12\,750 \text{ €}$, ja verotonta 2250 € $(15\,000 \text{ €} * 0,15)$. Veronalaisesta tuloksesta voidaan vähentää tulonhankkimiskulut omavastuuosuudella vähennettynä, eli $12\,750 \text{ €} - (200 \text{ €} - 50 \text{ €}) = 12\,600 \text{ €}$. Tästä maksetaan pääomaverotuksen mukaan veroa 30 % eli 3780 €.

Osakeyhtiö tekee osingon määrästä ennakonpidätyksen 25,5 %, eli $15\,000 \text{ €} * 25,5 \% = 3825 \text{ €}$. Näin ollen veronpalautuksia jää $3825 \text{ €} - 3780 \text{ €} = 45 \text{ €}$.

Jos osinko tulee listaamattomasta yhtiöstä, täytyy osakkeelle ensin laskea matemaattinen arvo. Matemaattinen arvo saadaan laskemalla ensin yhtiön nettovarallisuus, eli varat - velat. Tämä saatu tulos jaetaan ulkona olevien osakkeiden määrällä. Jos saatu osinko on korkeintaan 8 % omistettujen osakkeiden matemaattisesta arvosta, on kyseessä pääomatulo-osinko. Tällöin osingon ollessa alle 150 000 euroa, on siitä 25 % veronalaista pääomatuloa ja 75 % verotonta tuloa. 150 000 euron ylittävältä osalta 85 % on veronalaista pääomatuloa ja 15 % verotonta tuloa. Vastaavasti kun osinko on yli 8 % omistettujen osakkeiden matemaattisesta arvosta, puhutaan ylimenevältä osalta ansiotulo-osingosta. Tällöin osingoista 75 % on veronalaista ansiotuloa ja 25 % verotonta tuloa. Ansiotuloina verotettavat osuudet ovat progressiivisia ja vaikuttavat henkilökohtaiseen veroprosenttiin ja vastaavasti pääomatulot verotetaan alle 30 000 euron osalta 30 % ja ylimenevältä 34 %. Yhtiöt tekevät osingoista ennakonpidätyksen ennen sijoittajalle maksamista. Alle 150 000 euron osingoista ennakonpidätys on 7,5 % ja yli menevästä osuudesta tehdään 28 % ennakonpidätys. (Vero 2021i.)

Esimerkki 1 verotuksesta listaamattoman yhtiön osakkeiden osingosta

Tiedetään, että Pekan yhtiö X:n omistamien osakkeiden matemaattinen arvo on 2 000 000 €. Saman yhtiön osakkeista Pekka on saamassa osinkoa yhteensä 50 000 €. Jotta saadaan selville Pekan verojen osuus, on ensin tarkistettava se, että onko osingon määrä yli vai alle 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta. Tasan 8 % matemaattisesta arvosta olisi $2\,000\,000 \cdot 8\% = 160\,000$ €. Näin ollen, kun osingon määrä on pienempi kuin osakkeiden matemaattinen arvo sekä pienempi kuin 150 000 €, on osingosta veronalaista pääomatuloa 25 % eli 12 500 € ($50\,000 \cdot 25\%$), ja loput 37 500 verotonta tuloa. Tästä veronalaisesta 12 500 € Pekka maksaa pääomatuloveroa 30 % eli 3750 €

Esimerkki 2 verotuksesta listaamattoman yhtiön osakkeiden osingosta

Jos Pekan saama osinko olisikin enemmän kuin 150 000 €, menisi veron laskeminen seuraavasti. Kuvitellaan, että Pekan omistamien osakkeiden matemaattinen arvo olisi edelleen 2 000 000 €. Osinkoa hän olisi saamassa 155 000 €. Tällöin osingon määrä on alle 8 % matemaattisesta arvosta ($2\,000\,000 \cdot 8\% = 160\,000$ €). Näin ollen 150 000 € asti osingosta 25 % on veronalaista pääomatuloa ja loput verotonta tuloa. Eli $150\,000 \cdot 25\% = 37\,500$ € on veronalaista tuloa ja 112 500 €

verotonta tuloa. Ylimenevältä osuudelta (155 000 € - 150 000 €), eli 5000 €, on 85 % (5000 € * 85 % = 4250 €) veronalaista pääomatuloa ja loput verotonta. Lopullinen verotettava pääomatulo on siis 37 500 € + 4250 € = 31 875 €.

Koska verotettava tulo on yli 30 000 €, menee siitä ensin 30 000 euroon asti 30 % (eli 30 000 € * 30 % = 9000 €) ja ylimenevältä osuudelta (31 875 € - 30 000 € = 1875 €) 34 %, eli 637,50 €. Yhteensä veroa Pekka maksaa siis 637,50 € + 9000 € = 9637,50 €.

Ulkomailta maksettaviin osinkoihin vaikuttaa se, mistä maasta osinko tulee. Kun osinko maksetaan yhtiöstä, jonka kotimaa on Euroopan Unionin (EU) tai Euroopan talousalueen (ETA) alueilta, verotetaan osinko samalla tavalla kuin Suomesta saadut osingot. Lisäksi Suomella on muutamien valtioiden kanssa erillinen osinkoja koskeva verosopimus, joiden kanssa verotus toimii samoin kuin Suomessa. (Vero 2021f.)

3.4 Sijoitusrahastot

Rahastoja on olemassa paljon erilaisia. Rahaston sisällön mukaan voidaan rahastot jakaa kolmeen pääryhmään: osakerahastoihin, korkorahastoihin sekä yhdistelmärahastoihin. Näiden lisäksi on olemassa myös esimerkiksi hedgerahastoja, vipurahastoja, indeksirahastoja sekä rahastojen rahastoja. Rahastot voivat valita sijoituskohteitaan myös esimerkiksi toimialan, sijoitusfilosofian tai maantieteellisen sijainnin mukaan. Pääideana kaikissa rahastoissa on se, että sijoittaja ostaa osuuden rahastosta, jossa rahastonhoitaja hallitsee sijoitettuja varoja ja sijoittaa ne moniin eri kohteisiin, ennalta sovittujen sääntöjen ja riskiprofiilien mukaisesti. (Fasóúlas ym. 2019, 177.)

Rahastojen hyvinä puolina on ehdottomasti niiden helppo ja hyvä hajautuksen mahdollisuus. Kun rahaston omistamat esimerkiksi osakkeet ovat monista eri yhtiöistä ja eri aloilta, on riskitaso pienempi. Rahastoissa ei sijoittajan itse tarvitse tehdä niin suurta taustatutkimusta eri yhtiöistä tai seurata kehityksiä niin ahkerasti sillä rahastonhoitaja hoitaa asian. Rahastojen avulla voi olla myös helpompi päästä joillekin piensijoittajalle vaikeampiin kohteisiin, kuten esimerkiksi kehittyvien markkinoiden pörssiin. (Handelsbanken.)

Vastaavasti rahaston huonoina puolina voidaan pitää muun muassa sitä, että sijoittaja ei voi itse valita kaikkia kohteita, joihin rahasto sijoittaa. Toinen merkittävä huono puoli sijoitusrahastoissa on niiden kulut. Vaikka rahasto tekisi pelkkää tappiota, tulee tappion lisäksi aina hallinnointikulut. Myös tarkkojen hintatietojen saaminen esimerkiksi osakerahastossa voi olla haasteellisempaa kuin yksittäisen osakkeen tietojen saaminen. Tämä johtuu usein siitä, että sijoitusrahaston arvo lasketaan nettovarallisuusarvosta, jota ei lasketa montaa kertaa päivässä.

Rahastojen osuudet ovat pääsääntöisesti kahta erilaista. Toinen on tuotto-osuus, jolle maksetaan vuotuinen tuotto kerran vuoteen. Toinen on vastaavasti kasvuosuus, jossa saatu voitto-osuus lisätään sijoitukseen. Jälkimmäinen osuus kasvattaa korkoa korolle ja voi tuottaa näin ollen enemmän. (Pankki-opas 2021.)

Rahastojen verotus

Rahastoista saatujen tuottojen verotus on yksinkertaista. Niistä maksetaan veroa pääomatuloina, eli 30 000 euroon asti veroa maksetaan 30 % ja ylittävältä osalta 34 %. Kun kyseessä on tuotto-osuus, maksetaan verot joka vuosi. Tämä hoituu yleensä niin, että rahastonhoitaja tekee voitto-osuudesta 30 % ennakonpidätyksen suoraan Verohallinnolle. Vastaavasti jos kyseessä on kasvuosuus, maksetaan veroa vasta kun rahasto-osuuden myy.

Rahasto-osuuden myynnistä tulee joko voittoa tai tappiota. Voitto on veronalaista tuloa ja tappio vastaavasti vähennysoikeudellista meno. Lopullisen voiton saa laskettua vähentämällä osuuksien myyntihinnasta niiden ostohinnan sekä voiton hankkimiskulut. Osuuksien myynnissä käytetään myös FIFO-periaatetta, aivan kuten osakkeiden myynnissä. Tällä tarkoitetaan sitä, että ensin ostetut osuudet myydään myös ensin ja näiden ostohinnat huomioidaan ensin myyntivoittoa tai -tappiota laskettaessa. (Vero 2021g.)

Jos on sijoittanut ulkomaiseen rahastoon, voi tulla tilanne, jossa valtio perii veroa rahaston tuotto-osuuksista maksettavista voitto-osuuksista. Tällöin toiselle valtiolle maksettu vero hyvitetään Suomen verotuksessa. Tämä johtuu siitä, että monissa muissa maissa rahastojen osuudet käsitellään samalla tavoin kuin osinkojen tuotot. (Vero 2021g.)

4 Perintö- ja lahjaverotus

4.1 Perintö- ja lahjavero Suomessa

Suomessa maksetaan veroa valtiolle sekä perinnöstä että lahjasta. Tätä ohjaa perintö- ja lahjaverolaki. Perintö- ja lahjaveron suuruuteen vaikuttaa muun muassa sukulaisuussuhde ja perinnön tai lahjan määrä. Molemmat verot ovat progressiivisia, eli veroprosentti nousee suhteellisesti lahjan tai perinnön määrän noustessa (Fasoúlas ym. 2019, 334).

Omaisuuksia voi ja kannattaa antaa lahjana jo elinaikana seuraavalle sukupolvelle esimerkiksi ennakkoperintönä tai lahjana. Erityisen kannattavaa perintösuunnittelu on suurempien varallisuuksien kohdalla. Tämä on kuitenkin pitkäaikainen prosessi, joten parhaimmat verohyödyt saadaan, kun prosessi aloitetaan riittävän ajoissa. Siihen, kuinka paljon ja missä ajassa saa antaa toiselle on kuitenkin säänneltyä Suomessa. (Fasoúlas ym. 2019, 333–334.)

4.2 Perintöveron määrä ja jakautuminen

Perintöveron määrään vaikuttaa perijän sukulaisuussuhde vainajaan sekä omaisuuden arvo. Eri omaisuus arvostetaan hieman eri tavoilla perintöveron laskemiseen. Perijät jaetaan kahteen veroluokkaan sukulaisuuden mukaan. Testamentilla perittävä voi tuoda julki oman tahtonsa varallisuutensa jakautumiseen. Testamentilla ei kuitenkaan voi ohittaa lakiosaa, eli puolta perittävästä määrästä, joka kuuluu rintaperillisille, heidän sitä halutessaan.

Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat lapset ja heidän rintaperillisensä, aviopuoliso, aviopuolison lapsi ja heidän rintaperillisensä, isä, äiti, isovanhemmat sekä avopuoliso, jos heillä on yhteinen lapsi perittävän henkilön kanssa (Veronmaksajat 2020). Taulukko 1 sisältää I veroluokan henkilöiden perintöveron määrän ja laskentaprosentit.

| Verotettavan osuuden arvo euroina | Vero vakioerän osuuden alarajan kohdalla euroina | Veroprosentti ylimenevästä osuudesta |
|-----------------------------------|--|--------------------------------------|
| 20 000–40 000 | 100 | 7 |
| 40 000–60 000 | 1500 | 10 |
| 60 000–200 000 | 3500 | 13 |
| 200 000–1 000 000 | 21 700 | 16 |
| 1 000 000- | 149 700 | 19 |

Taulukko 1 Perintöveron määrä I asteikon henkilöille (Perintö- ja lahjaverolaki 2 Luku 14§, 2019)

Vastaavasti II veroryhmään kuuluvat muut sukulaiset ja vieraat. Toiseen veroluokkaan kuuluu myös avopuoliso ja sisarukset. Taulukko 2 kertoo II veroryhmään kuuluvien verotusmenettelyn.

| Verotettavan osuuden arvo euroina | Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla | Veroprosentti ylimenevältä osalta |
|-----------------------------------|--|-----------------------------------|
| 20 000–40 000 | 100 | 19 |
| 40 000–60 000 | 3900 | 25 |
| 60 000–200 000 | 8900 | 29 |
| 200 000–1 000 000 | 49 500 | 31 |
| 1 000 000- | 297 500 | 33 |

Taulukko 2 Perintöveron määrä II asteikon henkilöille (Perintö- ja lahjaverolaki 2 Luku 14§, 2019)

4.3 Lahjavero Suomessa

Lahjalla tarkoitetaan tilannetta, jossa omaisuus siirretään toiselle henkilölle ilman vastiketta. Lahjaksi lasketaan kaikki omaisuus, rahalahjojen lisäksi muun muassa

arvopaperit, kiinteistöt ja arvoesineet. Suomessa lahjojen saaminen on veronalaista, kun lahjojen yhteisarvo ylittää 5000 euroa kolmen vuoden sisällä. Tässä käytetään lahjaverotuksen kolmen vuoden sääntöä, joka tarkoittaa sitä, että kaikki samalta lahjanantajalta saadut lahjat lasketaan yhteen kolmen vuoden ajalta, jonka perusteella vero selvitetään. Näin ollen lahjaveroa ei voi kiertää antamalla lahjaa useassa osassa. Lahjan antaminen useassa osassa on usein edullisempaa, vaikka siitä veroa joutuisikin maksamaan. On kuitenkin hyvä huomioida se, että jos kyseessä ei ole rahalahja vaan esimerkiksi osakkeita, voi lahjan arvo muuttua milloin vain. Lahjansaajan tulee tehdä lahjasta lahjaveroilmoitus vain pyydettyäessä, kun arvo on alle 5000 euroa kolmen vuoden aikana. (Vero 2021h ja Fasoúlas ym. 2019, 324, 355.)

Elinaikanaan voi alkaa suunnittelemaan perinnönjakoa rintaperillisille. Jos antaa rintaperillisille lahjan, se menee lahjaverotuksen mukaan, jos sitä ei katsota ennakkoperinnöksi. Lahjaa ei yleensä pidetä ennakkoperintönä silloin, kuin kaikille rintaperillisille annetaan saman suuruinen lahja tai kun esimerkiksi lahjakirjassa on maininta asiasta. Verovapaasti voi antaa 5000 euroa jokaiselle perilliselle kolmen vuoden aikana. Sen ylittävistä osuudesta maksetaan veroa taulukon 3 ja taulukon 4 mukaan.

| Verotettavan osuuden arvo, € | Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla, € | Vero alarajan ylimenevästä osasta, % |
|------------------------------|---|--------------------------------------|
| 5 000–25 000 | 100 | 8 |
| 25 000–55 000 | 1 700 | 10 |
| 55 000–200 000 | 4 700 | 12 |
| 200 000–1 000 000 | 22 100 | 15 |
| 1 000 000 - | 142 100 | 17 |

Taulukko 3 Lahjaveron määrä I veroryhmään kuuluville (Veronmaksajat 2020)

| Verotettavan osuuden arvo, € | Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla, € | Vero alarajan ylimenevästä osasta, % |
|------------------------------|---|--------------------------------------|
| 5 000–25 000 | 100 | 19 |
| 25 000–55 000 | 3 900 | 25 |
| 55 000–200 000 | 11 400 | 29 |
| 200 000–1 000 000 | 53 450 | 31 |
| 1 000 000 | 301 450 | 33 |

Taulukko 4 Lahjaveron määrä II veroryhmään kuuluville (Veronmaksajat 2020)

Esimerkki lahjaverotuksesta

Jos tytär saa isältään lahjana 300 000 euroa yhdellä kertaa, hän maksaa siitä veroa ($22\,100\text{ €} + ((300\,000\text{ €} - 200\,000\text{ €}) * 15\%)$), eli $22\,100\text{ €} + 15\,000\text{ €} = 37\,100\text{ €}$.

Vastaavasti jos isä antaa perinnön kuudessa osassa kolmen vuoden välien, maksaisi tytär veroa jokaisella kerralla ($1700\text{ €} + ((50\,000\text{ €} - 25\,000\text{ €}) * 10\%)$), eli $1700\text{ €} + 2500\text{ €} = 4200\text{ €}$. Näin ollen veron määrä yhteensä olisi $6 * 4200\text{ €} = 25\,200\text{ €}$.

Ennakkoperintönä voidaan antaa lahjaksi esimerkiksi asunto tai kesämökki etukäteen perillisille. Tällöin lahjan- tai ennakkoperinnönantaja saattaa pidättää hallintaoikeuden itsellään tietyn määräajan tai elinikänsä ajan. Hallintaoikeuden pitäminen tulee merkitä veroilmoitukseen. Hallintaoikeuden pidätys pienentää maksettavan veron määrää. Verottaja on julkaissut ikä- ja tuottokertoimet, joiden mukaan hallintaoikeuden arvo voidaan laskea. Tämä saatu arvo vähennetään verotettavasta arvosta, jolloin myös maksettavien verojen osuus voi laskea. Kun kyseessä on elinikäksi pidätetty hallintaoikeus, saadaan hallintaoikeuden arvo kertomalla ikäkerroin lahjan tuottokertoimella, joka kerrotaan vielä lahjan käyvällä arvolla. Vastaavasti jos hallintaoikeus pidätetään vain määräajaksi saadaan hallintaoikeuden arvo kertomalla tuottokerroin määräaikaisen hallintaoikeuden kertoimella, ja saatu tulos kerrotaan vielä lahjan käyvällä arvolla. (Vero 2018.)

Esimerkki hallintaoikeuden laskemisesta

Pekka on 65-vuotias ja antaa omistamansa kesämökin lahjaksi lapselleen. Hän kuitenkin pitää hallintaoikeuden elinikänsä ajan. Kesämökin käypä arvo on 200 000 €.

Hallintaoikeuden määrä on tällöin ikäkerroin 8 kerrottuna tuottokertoimella 3 % kerrottuna kesämökin käyvällä arvolla 200 000 €. Näin ollen hallintaoikeuden määräksi saadaan 48 000 €. Verotettava määrä on siis $200\,000\text{ €} - 48\,000\text{ €} = 152\,000\text{ €}$. Veron osuus kesämökistä on tällöin 16 370 € ensimmäisessä veroluokassa ($(152\,000\text{ €} - 55\,000\text{ €}) * 12\% + 4700\text{ €}$).

4.4 Sijoituskohteiden periytyminen ja lahjoittaminen

Kuolemantapauksen ennakointi ja asioiden suunnittelu on kannattavaa myös sijoittajalle. Kun varallisuuden siirto on suunniteltu hyvin, on mahdollista saada säästöä lahja- ja perintöverossa sekä luovutusvoittoverotuksessa.

Kun omaisuus saadaan perintönä, arvostetaan se kuolinpäivän käypään arvoon ja vastaavasti lahjana saatu omaisuus arvostetaan lahjoitushetken käypään arvoon. Käyvällä arvolla tarkoitetaan todennäköistä luovutushintaa. Omaisuuden siirtymisen edullisuuteen kannattaa kiinnittää huomiota. Esimerkiksi perintönä alle 20 000 euron osuus on verotonta, kun taas lahjana vain 5000 euroa ja kolmen vuoden sisällä katsotaan verottomaksi. Vastaavasti suurin maksettava veroprosentti I veroryhmän prosenteissa on 19, kun taas lahjaverotuksessa 17. (Fasoúlas ym. 2019, 333–334, 339.)

4.4.1 Talletukset

Talletukset arvostetaan perintötilanteessa nimellisarvoon, eli täyteen arvoon. Talletukseen lisätään kuolinpäivään mennessä kertyneet korot, josta vähennetään mahdollinen lähdevero valmiiksi. Korkotulon lähdeveron alaisiin korkotuloihin sisällyttämistä tuloista tulee kuolinpesän tehdä ennakonpidätys aina, kun kyseessä on yli 1500 euron tulo vuodessa tai kun tulo on liittynyt vainajan elinkeinonhankkimiseen. (Vero 2020 ja Fasoúlas ym. 2019, 44,340.)

Jos talletus on muuta valuuttaa kuin euroja, arvostetaan se Euroopan Keskuspankin (EKP) julkaisemien valuuttakurssien mukaiseen nimellisarvoonsa. Arvostamisessa käytetään kuolin- tai lahjoituspäivän kurssia tai lähintä mahdollista EKP:n kurssia. Kun talletuksen arvo on selvillä, maksetaan siitä veroa lahja- ja perintöveroaasteikkojen mukaan. (Vero 2020.)

4.4.2 Kiinteistöt

Perintö- ja lahjatilanteessa sijoitusasunto voidaan saada joko vastikkeettomasti tai vastikkeellisesti. Jos kyseessä on vastikkeeton perintö tai lahja, myyntitilanteessa luovutusvoiton määrä saadaan laskemalla myyntihinnasta pois lahja- ja perintöveron perusteena käytetty arvo. Kyseinen arvo määritellään käyvän arvon mukaan siihen hetkeen, kun perintö tai lahja on saatu. Toinen vaihtoehto myyntivoiton tai tappion laskemiseen on hankintameno-olettama. Jos sitä käytetään, ei voida vähentää muita kuluja. Hankintameno-olettaman suuruuteen vaikuttaa omistusaika. Perintö- ja lahjatapauksissa omistusaika alkaa vainajan kuolemasta tai lahjan saannista. Jos asunto on omistettu alle 10 vuotta, on hankintameno-olettama 20 % myyntihinnasta ja vastaavasti jos omistus on kestänyt yli 10 vuotta, olettaman suuruus on 40 %.

Kuten aiemmin on jo mainittu, moni pitää omaa asuintalooaan myös yhtenä suurimpana taloudellisena sijoituksena. Kuolemantapauksessa asunnon myyntivoitto on verovapaata niille perillisille, jotka ovat käyttäneet asuntoa vakituksena asuntonaan vähintään kahden vuoden ajan kuoleman jälkeen. Harvemmin näin on, joten usein verotus menee normaalin luovutusvoiton- tai tappion mukaisesti. Jos asunto myydään jo ennen perinnönjakoa, mahdollinen luovutusvoitto tai -tappio katsotaan kuolinpesän varoiksi. Tällöin verot tulevat perikunnan maksettavaksi. (Vero 2020.)

4.4.3 Osakkeet ja rahastot

Osakkeiden käyvän arvon laskemiseen vaikuttaa se, että onko kyseessä julkisesti noteerattu osake. Kun kyseessä on julkisesti noteerattu osake, lasketaan käypä arvo pienimmillään kuolin- tai lahjoituspäivän kauppojen alimpaan arvoon. Jos juuri kyseisenä päivänä ei kauppooja ole tehty, käytetään lähimpää ostonoteerausta tai viimeisimpänä lähimpää päivänoteerauksen arvoa. (Fasoúlas ym, 2019, 340.)

Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden arvon määrittäminen on huomattavasti vaikeampaa. Arvoa määritetään vertailuluovutuksien, eli saman yhtiön osakkeista maksettujen arvojen, mukaan tai yrityksen tuotto- ja substanssiarvon avulla. Vastaavasti osakesäästötili katsotaan perintötilanteessa niin, että osakesäästötilin sopimus lakkaa olemasta voimassa, mutta siitä ei koidu mitään tuloveroseuraamuksia. Kun kuolinpesä myy osakesäästötilillä olleita osakkeita, niiden hankintameno

määräytyy perintöverotuksessa katsotun verotusarvon mukaan. Jos osakesäästötiliin on liitetty arvo-osuustili tai talletustili, ne arvostetaan nimellisarvoon ja ovat kuolinpesän omaisuutta. Kun perittyjen tai lahjoitettujen osakkeiden arvo on saatu selville, menee verotus lahja- ja perintöveroasteikon mukaisesti. (Fasoúlas ym, 2019, 340–341.)

Sijoitusrahastojen arvostaminen on yksinkertaista. Ne arvostetaan rahasto-osuuden arvoon, jonka rahastoyhtiö on julkaissut. Jos kuolin- tai lahjoituspäivälle ei löydy arvoa, käytetään lähimpää päivää, jolle on arvo laskettu. (Vero 2020.)

5 Tutkimus suomalaisten sijoittamisesta ja perinnönsuunnittelusta

5.1 Tutkimuksen tausta

Tutkimuksella haluttiin saada selville tämänhetkistä tilannetta siitä, mihin suomalaiset ovat varallisuuttaan sijoittaneet sekä sitä, ovatko he ajatelleet mahdollista varallisuutensa periytymistä ja toimia sen eteen. Samalla haluttiin verrata miesten ja naisten sekä eri ikäryhmien eroja asian suhteen.

Aiheesta ei löydy juuri ollenkaan valmiita aineistoja, joten vaikka kyselyyn osallistuneita vastaajia on vähän (208 kpl) suhteessa Suomen väestöön, käytetään tuloksia johtopäätöksiin sekä yleistämiseen. Vastaukset jakautuivat eri sukupuolen välillä hyvin. Ikäjakauma painottui nuoriin aikuisiin, mutta kaikkiin ikäryhmiin saatiin vastaajia, joten näin ollen oletuksia voidaan tehdä myös taustatietojen perusteella.

5.2 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus toteutettiin nettikyselynä Google Formsin avulla. Kyselyn kysymykset löytyvät liitteestä 1. Forms valittiin alustaksi sen helppokäyttöisyyden ja yksinkertaisen vastaamisen vuoksi. Kysely oli vastattavissa hieman reilun viikonlopun ajan 11.11. – 15.11.2021. Kysely jaettiin Facebookissa Lappeenranta- ja Virolahti-ryhmiin sekä Kymenseudun osuuskaupan yhden työryhmän ryhmään. Nämä paikat valikoituivat siksi, että kyseisissä ryhmissä on paljon jäseniä, ja he ovat sekä miehiä että naisia eri ikäryhmistä.

Tutkimuksen alkuodotuksena oli, että vastaajia ei saataisi riittävästi niin lyhyessä ajassa tai että he eivät antaisi riittävästi hajontaa perintöön liittyvien tehtyjen toimien suhteen. Lopputuloksena vastauksia saatiin yhteensä 208 kappaletta ja hajonta myös perintötoimien osalta oli hyvää. Vastaajista hieman reilu 60 % oli naisia ja loput hieman vajaat 40 % miehiä. Näin ollen vastauksien jakauma miesten ja naisten välillä on myös hyvä. Ikäjakauma jakautui hieman odotettua huonommin. Vastaajista 47,6 % (99kpl) oli 21–35-vuotiaita, 20,7 % (43kpl) 36–45-vuotiaita, 15,7 % (32kpl) 46–55-vuotiaita ja muissa kolmessa ikäryhmässä tasaisesti reilua 5 % (11-12kpl).

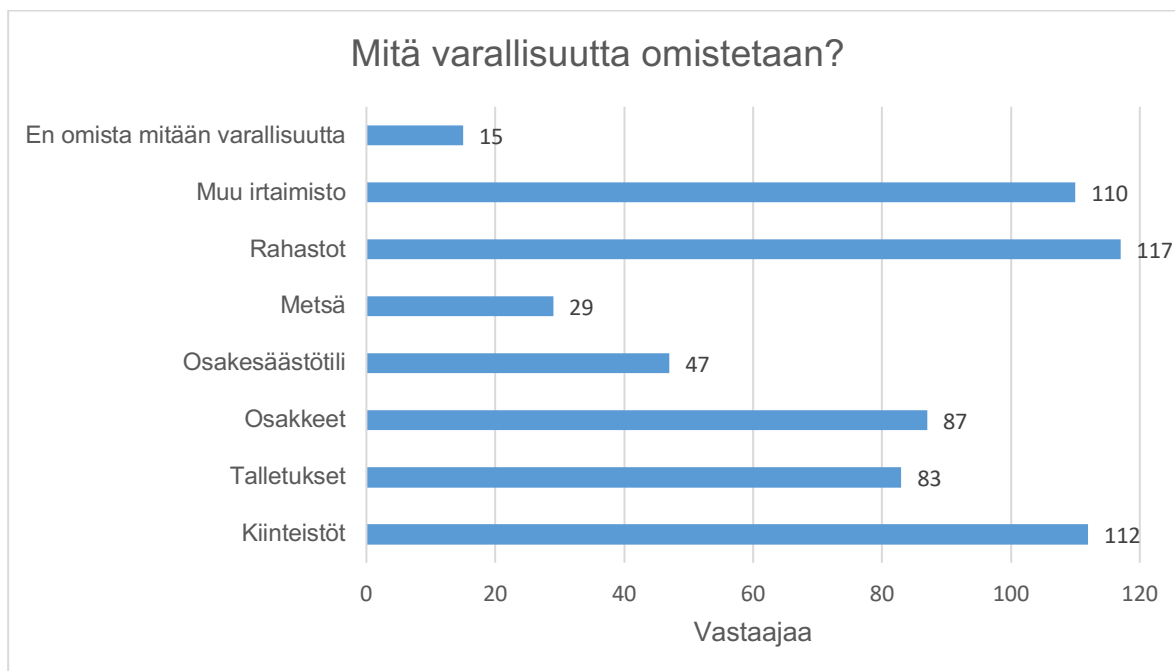
5.3 Tutkimuksen tulokset

Ensimmäisenä kyselyssä selvitettiin yleisesti sitä, millaista varallisuutta vastaajilla on. Kysymyksessä pystyi valitsemaan niin monta vaihtoehtoa kuin halusi. Oletamus valmiiden aineistojen pohjalta oli kiinteistöt, talletukset, osakkeet ja rahastot. Näiden lisäksi valmiiksi vaihtoehtoiksi lisättiin muutama muu tunnettu sijoituskohte, eli metsä ja osakesäästötili. Näiden vaihtoehtojen lisäksi vastauksessa oli mahdollisuus kertoa avoimen kysymyksen kautta muut sijoituskohteet sekä vaihtoehto heille, jotka eivät omista mitään varallisuutta.

Eniten vastaajilla kaikista vastaajista oli rahastoja (56,3 %), kiinteistöjä (53,8 %) sekä muuta irtaimistoa (52,9 %). Muu irtaimisto oli pyydetty tarkentamaan kysymyksen alle. Sieltä selkeästi yleisin oli auto. Lähes jokainen vastaaja oli kirjoittanut muuksi irtaimeksi omaisuudeksi auton. Auton lisäksi oli mainittu kryptovaluutat, futuuri, muut moottoriajoneuvot, kuten vene, traktori ja moottoripyörä, arvokellot, asunto-osakkeet ja kesämökit.

Tarkemmin läpikäytynä nuorten naisten (21–35 v) yleisimmät sijoituskohteet olivat auton lisäksi kiinteistöt ja talletukset. Vastaavasti samassa ikäryhmässä miehillä selkeästi yleisimmät auton lisäksi olivat osakkeet ja rahastot. Tuloksissa yllätti se, että naiset kertoivat omistavansa kiinteistöjä huomattavasti useammin kuin saman ikäryhmän miehet. Yleisesti ottaen voidaan huomata se, että nuoret miehet ovat sijoittaneet enemmän kuin nuoret naiset varsinaisiin sijoitusinstrumentteihin, eli osakkeisiin ja rahastoihin. Seuraavassa ikäryhmässä (36–45) yleistyy huomattavasti naisilla rahastot ja miehillä kiinteistöt edellisten lisäksi. Tästä vanhemmilla on hyvin tasaisesti kaikkia sijoituskohteita. Todennäköisesti näihin vaikuttaa se, että vanhempana ylimääräistä rahaa on voinut jo kertyä nuorta ikää helpommin, jolloin sen on voinut sijoittaa ylimääräisiin asioihin, kuten rahastoihin ja osakkeisiin.

Vastaajista vain noin 7 % (15 henkilöä) kertoi, ettei omista mitään varallisuutta. Tämä jakautui tasaisesti eri ikäryhmien ja sukupuolen välillä. Tämä hieman yllätti, sillä alkuodotuksena oli, että lähinnä nuorilla aikuisilla ei ole vielä kertynyt varallisuutta sijoittamiseen. Yleisiä sijoituskohteita löytyi vastaajilta kuitenkin paljon. Talletuksia löytyi 83 vastaajalta, osakkeita 87 vastaajalta, osakesäästötili 47 vastaajalta ja metsää 29 vastaajalta. Taulukko 5 näyttää vastaajien omistuksien jakautumista.



Taulukko 5 Vastaajien varallisuuden jakautuminen

Seuraavissa kysymyksissä käytiin läpi vastaajan mielipidettä siitä, mikä on tärkeää varallisuuden hankinnassa. Selkeästi tärkeimpiin kriteereihin varallisuuden valinnassa lukeutui turvallisuus (140 henkilön mielestä), tuotto (128 henkilön mielestä) sekä vaivattomuus (114 henkilön mielestä). Myös riskittömyys oli vastaajien mielestä tärkeää, ja sen oli valinnut yhdeksi kriteeriksi 71 vastaajaa. Kysymyksessä sai myös itse kertoa tärkeänä pitämiään kriteerejä ja näissä kerrottiin tärkeäksi esimerkiksi tarpeellisuus, ekologisuus ja eettisyys, yhteiskunnallinen vastuullisuus, realisoitumahdollisuus, intuitio sekä mahdollinen turva lapsille tulevaisuudessa. Kysymyksen vastauksissa ei ollut suuria eroja miesten ja naisten tai eri ikäryhmien välillä. Tämä johtuu varmasti siitä, että suurin osa ihmisistä haluaa sijoittaa turvalliseen ja tuottoisaan kohteeseen, jotta saa varallisuuden kasvamaan.

Kyselyssä haettiin myös tietoa siitä, kuinka hyvin ihmiset tietävät varallisuutensa verotuksesta. Vastaajista suurin osa (72,6 %) kertoi tietävänsä, kuinka varallisuutensa verotetaan. Yhteensä 17,3 % kertoi vastaavasti, ettei tiedä verotuksesta. Vaikka tämä on alle viidennes, on se kuitenkin aika iso osa. Suurin osa oli nuoria naisia, jotka kertoivat, etteivät tiedä kuinka varallisuutta verotetaan. Vastaavasti miehiä oli vain muutamia, jotka kertoivat, etteivät tiedä verotuksesta. Tätä voisi selittää esimerkiksi se, että kuten edellisessä kysymyksessä huomattiin, oli miehet

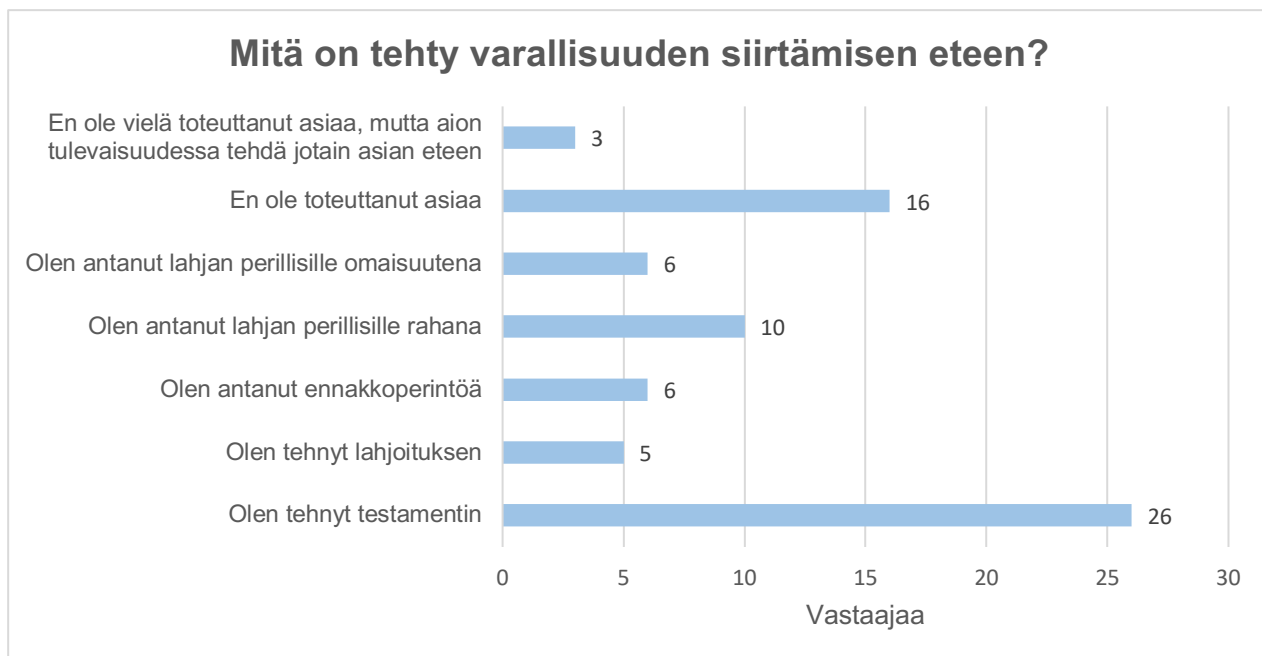
sijoittaneet enemmän osakkeisiin ja rahastoihin. Näin ollen he ovat todennäköisesti joutuneet ottamaan enemmän selvää myös sijoitusten verotuksesta.

Seuraavalla kysymyksellä haettiin perusteluita siihen, miksi osa ei ole tietoisia verotuksesta. Selkeästi yleisimmäksi syyksi muodostui verotuksen monimutkaisuus (36 vastausta). Myös ajanpuute (22 vastausta), tiedon hankala löydettävyys (24 vastausta) sekä se ettei asiaa koeta tärkeäksi (7 vastausta) olivat syitä. Vastauksissa yllätti se, että niin moni on sitä mieltä, että tieto on vaikeasti löydettävää. Epäilen, että tässä on kyse suurimmaksi osaksi siitä, että tieto kyllä löytyy, mutta se on selitetty muun muassa käyttäen verotuksen terminologiaa, jota on vaikea ymmärtää. Tähän viittaisi myös se, että niin moni perustelee asiaa myös verotuksen monimutkaisuutena.

Viimeisissä kysymyksissä käytiin läpi varallisuuden periytymistä. Ensin sitä, onko asiaa mietitty tai tehty mitään toimenpiteitä asian suhteen ja jälkimmäisessä tarkemmin tehtyjä toimia. Suurin osa vastaajista (59,4 %) kertoi miettineensä asiaa, muttei ole tehnyt mitään toimia asian eteen. Vastaajista tasaisesti sekä miehet että naiset eri ikäryhmissä olivat vastanneet näin. Osa vastaajista (13,7 %) kertoi keskustelleensa asiasta asianomaisten kanssa. Tämä on hyvä lähtökohta, sillä asiaa olisi hyvä pohtia yhteisesti ja miettiä sopivia keinoja varallisuuden siirtoon. Vain 6,3 % kertoi jo siirtäneen osan varallisuudestaan seuraavalle sukupolvelle. Vastaajista naiset olivat edes keskustelleet asianomaisten kanssa enemmän kuin miehet. Varsinaisia toimia, kuten esimerkiksi testamenttia, oli myös naiset, ja erityisesti yli 45-vuotiaat, tehneet enemmän kuin miehet. Tähän voi olla selityksenä se, että usein naisia pidetään järjestelmällisempinä ja enemmän suunnittelevina kuin miehiä. Nuoret vastaajat edustivat enemmän vastauksissaan sitä, että asialle ei ole vielä tehty mitään. Tämä on täysin ymmärrettävää, sillä varallisuuden siirto ei ole kuitenkaan monelle ajankohtaista vielä nuorella iällä ottaen huomioon luonnollisen elinajanodotteen.

Kaikista selkein toimenpide varallisuuden siirtoa varten oli testamentti (42,6 % vastaajista). Tämä on ymmärrettävää, sillä sen tekeminen on helppoa ja sitä pidetään osittain jopa itsestäänselvyytenä, että sellainen tehdään. Osa kertoi antaneensa enakkoperintöä (9,8 %) ja osa on antanut varallisuudestaan lahjoja perillisille joko rahana (16,4 %) tai muuna omaisuutena (9,8 %). Lahjoituksen oli tehnyt 8,2 %

vastaajista. Näiden lisäksi osa on avannut lapsille rahastotilejä ja osa aikoo käyttää kaiken omaisuutensa ennen kuolemaa. Vastauksista nousi esille myös se, että osa aikoo tehdä testamentin ja suunnitelman asiasta, ei vain ole vielä kerennyt sitä tekemään. Taulukko 6 kuvastaa vastaajien tehtyjä toimia varallisuuden siirtämisestä.



Taulukko 6 Varallisuuden siirtoa varten tehtyjä toimia

6 Yhteenveto ja pohdinta

Opinnäytetyön teoriaosioon löytyi tietopohjaa internetistä hyvin. Tieto oli kuitenkin helppo rajata opinnäytetyön kannalta oleellisiin asioihin ja pitää teoriaosuus suunnitellussa sisällössään. Verotus itsessään on muuttuvaa, joten moni asia, joka on nyt voimassa voi olla kohta jo vanhentunutta tietoa.

Opinnäytetyön tavoitteena oli käydä läpi erilaisia suomalaisten suosimia sijoituskohteita ja niiden verotusta. Tämän lisäksi haluttiin selvittää varallisuuden jakoa perintötilanteessa. Työhön valikoitui tutkimuksen mukaan neljä yleisintä sijoituskohdetta, eli kiinteistöt, rahastot, osakkeet ja talletukset. Nämä olivat jo ennen varsinaista tutkimusta olettamuksena olevan suosituimmat kohteet ja tutkimus itsessään vahvisti asiaa. Vaikka muun omaisuuden, kuten auton, moni luki varallisuudeksi, ei sitä valittu sijoituskohteeksi, koska haluttiin pitää tarkemmassa käsittelyssä nimenomaan enemmän sijoitustyylliset instrumentit.

Suomalaisten varallisuuden jakautuminen on kokenut pieniä muutoksia ajan myötä, esimerkiksi korona-aikana, mutta pääpiirteittäin sijoitetaan samantyyllisiin kohteisiin. Sijoittaminen on pitkäjänteistä toimintaa, joten ihan jokaisen asian ei pidä antaa vaikuttaa sijoituspäätöksiin. Yleisimmin halutaan turvallista, tuottoisaa ja vaivatonta varallisuutta, mutta lopulta jokaisella on oma käsitys siitä, mikä kohde vastaa juuri niitä omia toiveita.

Sijoituskohteiden verotus käsitellään hieman eri tavalla. Aina on omat muistettavat poikkeukset ja arvostusmenetelmät ynnä muut, mutta pääosin verottajan sivulta löytyy vastaus kaikkeen verotukseen liittyvään. Vaikka verottajan sivuilla käytettävä kieli voi olla hieman haastavaa ymmärtää, on kuitenkin internet täynnä erilaisia sivustoja, joista tietoa löytää.

Opinnäytetyön tutkimukseen vastasi yhteensä 208 ihmistä. Tämä on hyvin pieni osuus Suomen väestöstä. Siitä huolimatta tutkimuksen tuloksia voidaan yleistää ja niistä voidaan tehdä johtopäätöksiä, koska ne olivat samansuuntaisia kaikki. Vastaajissa oli myös eri ikäryhmään kuuluvia miehiä ja naisia, joten tuloksissa oli huomioitu myös eri ikäryhmät. Tuloksissa oli muutamia omista olettamuksista poikkeavaa asiaa, kuten esimerkiksi se, että miten hyvin miehet ovat tietoisia verotuksesta verrattuna naisiin tai se, että kuinka vähän on ihmisiä, jotka eivät ole sijoittaneet varallisuuttaan mihinkään.

Yleisesti ottaen voidaan todeta, että sekä miehet ja naiset sijoittavat varallisuuttaan moniin eri kohteisiin. Eroja löytyy eri ikäryhmistä, mikä on täysin ymmärrettävää, ottaen huomioon eri ikäisille oletetut elämäntilanteet. Mielenkiintoista oli se, että useimmat varallisuuttaan sijoittaneet henkilöt omistivat useampaa eri sijoituskohdetta. Eli voidaan olettaa, että jos asia kiinnostaa ja sen eteen haluaa tehdä jotain, on usein monia eri kohteita, joihin varallisuutta jaetaan.

Jos asiaa haluaisi tutkia vielä lisää ja laajemmin, voisi pohtia tarkemmin taustasyitä esimerkiksi sille miksi ihmiset ovat päättäneet sijoittaa tiettyihin sijoituskohteisiin tai miten eri sijoituskohteet on ajateltu jaettavaksi perintönä tai lahjana. Onko esimerkiksi ennakkona annettuna useimmin rahaa vai esimerkiksi kiinteistöjä. Myös se olisi mielenkiintoista selvittää, että kuinka paljon ihmiset ovat valmiita ja halukkaita käyttämään aikaa ja vaivaa suunnitellakseen mahdollisimman pienen verohaitan varallisuuden siirron.

Lähteet

Fasoúlas, E., Manninen, P. & Niiranen, V. 2019. Sijoittajan verotus ja verosuunnittelu. Helsinki: Alma Talent.

Finanssiala. 2021. Ennakoitavalla verotuksella vahvistetaan kansankapitalismia. Viitattu 11.10.2021. Saatavissa <https://www.finanssiala.fi/aiheet/saastamisen-ja-sijoittamisen-verotus/#/>

Finanssialalle. Talletukset (tilit). Viitattu 3.10.2021. Saatavissa <https://www.finanssialalle.fi/opintomateriaalit/finanssialan-perusteet/saastaminen-ja-sijoittaminen/eri-sijoitusmuodot/talletukset-tilit.html>

Finlex. 2019. Perintö- ja lahjaverolaki. Viitattu 17.10.2021. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1940/19400378#L2P14>

Handelsbanken. Rahastosäästämisen ABC. Viitattu 20.10.2021. Saatavissa <https://www.handelsbanken.fi/fi/henkiloasiakkaat/saasta-ja-sijoita/rahastot/rahastosaaastamisen-abc>

Korpela, V. 2020. Sijoittajan verokirja. 7. uudistettu painos. Helsinki: Hansaprint Oy.

Minilex. Rangaistus veronkierrosta. Viitattu 30.9.2021. Saatavissa <https://www.minilex.fi/a/rangaistus-veronkierrosta>

Nordnet. 2021. Säästäisinkö osakkeisiin vai rahastoihin. Viitattu 13.10.2021. Saatavissa <https://www.nordnet.fi/blogi/koulu/yleistietoa-saastamisesta-ja-sijoittamisesta/saastaisinko-osakkeisiin-vai-rahastoihin/>

OP. Näin aloitat osakesijoittamisen. Viitattu 17.10.2021. Saatavissa <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/osakesijoitukset/osakesijoittaminen>

Pankki-opas. Rahasto sijoittaminen. Viitattu 20.10.2021. Saatavissa <https://pankki-opas.com/rahasto-sijoittaminen.html>

Sijoittaja. 2019. Osakkeet. Viitattu 17.10.2021. Saatavissa <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/mihin-voi-sijoittaa/osakkeet/>

Sijoittaja. 2020. Sijoittaja – optimoi verotus ennen vuoden loppua. Viitattu 17.10.2021. Saatavissa <https://www.sijoittaja.fi/48840/osakesijoittaja-optimoi-verotus-vuoden-loppua/>

Suomen Pankki. 2021a. Kotitalouksien talletukset ovat kasvaneet nopeasti. Viitattu 3.10.2021. Saatavissa <https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/rahalaitosten-tase-lainat-ja-talletukset-ja-korot/tiedotehistoria/2021/kotitalouksien-talletukset-ovat-kasvaneet-nopeasti/>

Suomen Pankki. 2021b. Säästäminen ja sijoittaminen. Viitattu 30.9.2021. Saatavissa <https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/saastaminen-ja-sijoittaminen/>

Tilastokeskus. Kotitalouksien varallisuus. 2019. Viitattu: 1.10.2022. Saatavissa http://www.stat.fi/til/vtutk/2019/vtutk_2019_2021-06-08_tie_001_fi.html

Tilastokeskus. Käsitteet Kiinteistö. Viitattu 25.11.2021. Saatavissa <https://www.stat.fi/meta/kas/kiinteisto.html>

Valtiovarainministeriö. 2021a. Kiinteistöverouudistus. Viitattu 13.10.2021. Saatavissa <https://vm.fi/kiinteistoverouudistus>

Valtiovarainministeriö. 2021b. Kiinteistöverotus. Viitattu 13.10.2021. Saatavissa <https://vm.fi/verotus/kiinteistoverotus>

Valtiovarainministeriö. 2021c. Korkotulojen lähdeverotus. Viitattu 11.10.2021. Saatavissa <https://vm.fi/verotus/henkiloverotus/verotuskorkotulojen-lahdeverotus>

Valtiovarainministeriö. 2021d. Pääomatulojen verotus. Viitattu 11.10.2021. Saatavissa <https://vm.fi/verotus/henkiloverotus/paaomatulojen-verotus>

Vero. 2018. Hallinto-oikeuden arvo lahjaverotuksessa. Viitattu 25.11.2021. Saatavissa https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/lahja/hallinto-oikeuden_pidattaminen_lahjavero/hallinto-oikeuden-arvo-lahjaverotuksessa/

Vero. 2020. Varojen arvostaminen perintö- ja lahjaverotuksessa. Viitattu 1.11.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47834/varojen-arvostaminen-perintö--ja-lahjaverotuksessa4/#2.1-rahavarat,-talletukset,-saamiset>

- Vero. 2021a. Kiinteistöveroprosentit 2021. Viitattu 13.10.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/asuminen/kiinteistovero/nain-vero-muodostuu/kiinteistoveroprosentti/kiinteistoveroprosentit-2021/>
- Vero. 2021b. Varainsiirtovero. Viitattu 13.10.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/asuminen/varainsiirtovero/>
- Vero. 2021c. Vuokraamisen verotus lyhyesti. Viitattu 13.10.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/globalassets/tietoa-verohallinnosta/esitys--ja-opetusmateriaalit/vuokraamisen-verotus-lyhyesti--esite.pdf>
- Vero. 2021d. Vuokratuloista voi vähentää vuokraukseen liittyviä kuluja. Viitattu 13.10.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/vuokratulot/vahennykset/>
- Vero. 2021e. Osakkeiden myynti. Viitattu 17.10.2021. Saatavissa https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osakkeiden_myynti/
- Vero. 2021f. Ulkomailta saadut osingot. Viitattu 17.10.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osingot/ulkomailta-saadut-osingot/>
- Vero. 2021g. Sijoitusrahasto-osuudet. Viitattu 20.10.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/sijoitusrahastoosuudet/>
- Vero. 2021h. Lahja ja lahjavero. Viitattu 2.11.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/lahja/>
- Vero. 2021i. Osingot listaamattomasta yhtiöstä. Viitattu 17.10.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osingot/osingot-listaamattomasta-yhtiosta/>
- Vero. 2021j. Listatusta yhtiöstä saadut osingot. Viitattu 17.10.2021. Saatavissa <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osingot/listatusta-yhtiosta-saadut-osingot/>
- Vero. 2021k. Asunnon myynti. Viitattu 25.11.2021. Saatavissa https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/asuminen/asunnon_myynti/

Veronmaksajat. 2020. Perintövero: veroasteikot ja -luokat. Viitattu 2.11.2021. Saatavissa <https://www.veronmaksajat.fi/Perinto-ja-lahja/Perintovero/#7f47a27c>

Yle. 2020. Suomalaisten säästöhalut ovat nousussa. Viitattu 11.10.2021. Saatavissa <https://yle.fi/uutiset/3-11366012>

Liitteet

Liite 1: Kyselylomake

Suomalaisten varallisuus ja sen verotus

Arvoisa vastaaja!

Opiskelen Lappeenrannan LAB-ammattikorkeakoulussa liiketaloutta. Olen tekemässä opinnäytetyötä suomalaisten varallisuuden jakautumisesta ja sen verotuksesta. Kyseisellä lomakkeella haluan selvittää, millaista varallisuutta suomalaisilla on, sekä sitä, kuinka hyvin he tietävät, miten sitä verotetaan ja onko tietoa helposti saatavilla. Samalla kartoitan myös mahdollisia tehtyjä toimenpiteitä varallisuuden perintösuunnittelun osalta.

Toivoisin, että käyttäisit muutaman minuutin kysymyksiin vastaamiseen ja tukisit näin opinnäytetyöni toteutumista. Vastaukset ovat täysin anonyymejä ja niitä käytetään vain opinnäytetyössäni.

Kiitos jo etukäteen vastauksistanne

Hanna Kaartinen

Sukupuoli *

Nainen

Mies

Muu

Ikä *

alle 20

21-35

36-45

46-55

56-65

yli 65

Millaista varallisuutta omistat? (voit valita useita) *

Kiinteistöt

Talletukset

Osakkeet

Osakesäästötili

Metsä

Rahastot

Muu irtaimisto, esim. auto. (tarkenna muu-osioon)

En omista mitään kyseisenlaista varallisuutta

Muu: _____

Mitä pidät tärkeänä varallisuuden hankinnassa ja omistamisessa? (Voit valita useita) *

Turvallisuus

Riskittömyys

Vaivattomuus

Tuotto

Muu: _____

Tiedätkö, kuinka varallisuuttasi verotetaan? *

Kyllä

En

En ole sijoittanut

Jos et ole perehtynyt varallisuutesi verotukseen, niin miksi?

Ajanpuutteen vuoksi

En koe asiaa tärkeäksi

Verotuksen monimutkaisuuden vuoksi

Tieto on hankalasti löydettävissä tai ei ymmärrettävää

En ole sijoittanut

Muu: _____

Oletko toteuttanut jotakin toimia varallisuutesi periytymistä varten?

Olen miettinyt asiaa, mutta en ole tehnyt mitään asian eteen

Asiasta on keskusteltu asianomaisten kanssa

Osa varallisuudesta on jo siirretty perijöille

Muu: _____

Millä tavoin olet toteuttanut varallisuuden siirtoa?

Olen tehnyt testamentin

Olen tehnyt lahjoituksen

Olen antanut ennakkoperintöä

Olen antanut lahjan perillisille rahana

Olen antanut lahjan perillisille omaisuutena

Muu: _____

Lähetä Tyhjennä lomake